

Uspehi minulega šolskega leta so boljši od lanskih

Okupator je v ptujskem okraju zoral globoke negativne brazde v naše šolstvo in je trajalo nekaj let, da smo te pogubne brazde odstranili. Začeli smo znova. Znašli smo se v čisto novih in spremenjenih pogojih, pod katerimi smo začeli svoje delo med šolsko mladino. Učitelstvo samo se je v svojem delu lovilo. Mnogi so mislili, da bo način njihovega dela tak, kakršen je bil v stari Jugoslaviji. Pozabljali so, da smo med tem prehodili najveličastnejši del svoje zgodovine, NOB in da smo vse svoje delo preusmerili v gradnjo socializma, kar je bilo nujno prenesti tudi v šolo, kjer smo začeli graditi novega človeka. Mladi učitelji so se hitro živeli v svojo vlogo, marsikateri starejši pa le pogloma doživljajo svojo preobrazbo, dočim nekateri, sicer redki, do konca svojih dni ne bodo doumeli velike prelomnice v družbenem razvoju človeštva.

Starejši učitelji so sicer že v stari Jugoslaviji poznali učni načrt, vendar so se po njem redkokdaj ravnali in še redkejši so bili oni, ki so ga izvedli. Vedeli tudi niso, da je bil učni načrt v stari Jugoslaviji prirojen duhu kapitalistične miselnosti in da je vse služil njihovu osnovnemu principu: izkoristiti človeka po človeku.

Ob koncu šolskega leta 1947-48 je posebna komisija, zbrana iz vrst učitelstva, ponovno temeljito pregledala učne načrte vsega učitelstva in na sestanku vsega učitelstva podala svoje kritične pripombe. Izkazalo se je, da je bilo zelo malo učnih načrtov, ki bi bili splošno, da bi iz njih črpali učitelji snov, katere bi učence obogatila s kvalitativnim znanjem in jih idejno pravilno usmerjala. Mnogi načrti so bili čisto formalnega značaja, suhoparni in površni. Premalo je bila v njih zajeta NOB, iz njih ni dihal socializem.

Na podlagi prejetih navodil je učitelstvo ponovno sestavilo učne načrte za šolsko leto 1948-49. Prosvetna inštruktorja sta ugotovila, da so bili ti načrti sestavljeni mnogo bolj skrbno in vestno, da je vse predmete prepletal duh novega časa. Našla sta nekatere načrte, ki so bili baš v idejnem pogledu vzorni. Res je sicer, da je bilo tudi tu še nekaj formalizma. Včasih je načrt ostal bolj na papirju, pri pouku pa ni bilo idejnosti. Vendar je treba ugotoviti, da je bil v pogledu učnih načrtov storjen velik korak naprej. Z malimi izjemami je imelo vse učitelstvo tedenski in dnevni učni načrt in ga je po večini tudi predelalo.

(Nadaljevanje z druge strani) pred zaključkom šolskega leta, ko je bilo treba delo stopnjevati, sestajal redno tedensko z razrednimi skupinami in sobni starešinami. Na skupnih mesečnih sestankih je bil po referatu v drugih točkah dnevnega reda obravnavalo tudi redno delo v domu.

V naslednjem šolskem letu bo v domu urejena poleg telovadnice, ki že obstaja, tudi delavnica za strokovno usposabljanje gojencev. Igralna soba je precejšnja, zato bo zanj uporabljen drug prostor, sedanja igralnica pa bo preurejena v čitalnico in knjižnico, kamor bo premeščen tudi radijski sprejemnik.

V času poletnega dopusta ni prazen. V njem so našli oddih kočevski pionirji v dveh izmenah. Tudi skupina arheologov, ki vrši izkopavanja na ptujskem gradu pod vodstvom univ. prof. dr. Korosca, je nastanjena v Dijaškem domu.

Za novo šolsko leto se že vršijo razne priprave, saj je bilo za sprejem v dom v prhodnjem šolskem letu vloženih doslej 180 prijav.

Naš okraj ima večino višje organiziranih šol. Ima eno samo dvodelečno šolo, na kateri je poučeval le en učitelj. Upravitelj so pravilno zajeli organizacijo šole. Redke so bile one šole, kjer so poučevali elementarni ali pa četrti razred tečajniki. Tudi najvišji razred so običajno poučevali ideološko najboljše podkovani učitelji, ker se zavedamo, da ni vseeno, kakšnega učitelja ima najvišji razred, iz katerega odhajajo otroci v življenje in v katerem morajo dobiti solidne ideološke osnove.

Gotovo je, da zavislo kvaliteta učiteljevega dela v precejšnji meri od dobrega učnega načrta. Kot je bilo že zgoraj povedano, so ta moment mogli naši učitelji že prilično dobro izkoristiti baš zaradi tega, ker so bili njihovi učni načrti dobro sestavljeni. Kvaliteto dela je pospeševala tudi učiteljeva predanost socializmu, sploh njegov socialistični odnos do dela in njegova prizadevnost in vestnost. Brez pretiravanja je treba poudariti, da so učitelji-partijski in tudi zdravo misleči nepartijski kvaliteto delali med šolsko mladino in storili vse, da bi ji dali tudi kvaliteto znanje.

Pomanjkanje učnega kadra je povzročalo, da so mnogi učitelji poučevali po dva oddelka in to ves dan. Razumljivo je, da je tam kvaliteta dela občutno trpela. Istotako je slabila kvaliteto dela prenatrpanost razreda in pomanjkanje učil. Mnogi spretni učitelji so s pomočjo učencev izdelali prav dobra učila, ki so povzdignila kvaliteto dela učiteljev. Učiteljeva priprava je glavno merilo in zrcalo njegovega dela. Od 203 učiteljev sta prosvetna inštruktorja našla enega samega učitelja, ki sploh ni imel priprav oz. dnevnika in je tudi ostale uradne knjige vodil s'no površno (Trnovska vas). Vsi ostali pa so imeli bolj ali manj skrbne priprave.

Velik napredek je v letošnjem šolskem letu učitelstvo pokazalo tudi v svojem ideološko-političnem zgraevanju in prenašanju te zgrajenosti na učence. Lahko bi trdili, da je 60% učitelstva ideološko pravilno usmerjalo svoj pouk, kakih 30% je pri tem postopalo formalno in neprepričljivo in le kakih 10% je bilo učiteljev, ki so ostali pri svojem delu indiferentni v tem pogledu, dočim bi lahko trdili, da ni bilo opaziti učitelja, ki bi kazal sovražan odnos do naše družbene stvarnosti, v kolikor niso nekateri zaradi svoje indiferentnosti in nezgrajenosti negativno vplivali na svoje učence. Poverjenstvo za prosveto se zaveda, da bo moralo v bodoče budno paziti, da se ideološko delo našega učitelstva dvigne in doseže večja globina.

Naše šole so dosegle v splošnem 72-odstotni učni uspeh. Zavedamo se, da ta uspeh ni zadovoljiv. Nasproti lanskemu se je sicer dvignil za 4%, vendar je ta dvig malenkosten in priznati moramo, da je pod normalo. Dosegli nismo norme 80%, ki smo si jo zadali. Največja ovira pri doseganju boljših uspehov je še vedno problem Haloz in Slovenskih goric s svojim težkim socialnim položajem, ki sicer kaže tendenco izboljševanja, vendar pa še ne v zadostni meri. Kako naj doseže učenec uspeh, če preleži vso zimo na peči brez obleke in čevljev. Na mnogih haloških šolah od 20-30% učencev 3-4 mesece sploh ni prišlo v šolo. Podobno je bilo tudi na nekaterih šolah v Slovenskih goricah. Haloški vinčar se še ni dal prepričati, da bi bilo bolje zanj oditi v produkcijo in s tem zagotoviti kruh in

ostale življenjske potrebščine sebi in svojim otrokom. Z dobrim političnim delom med ljudstvom bomo počasi dosegli tudi to. Pri vsem tem pa je uspešnemu napredovanju učenca velikanška ovira alkohol. Slabo hranjeni otroci uživajo alkoholne pijače v velikih količinah in starši so še vedno mnenja, da alkohol daje moč. V ravninskem predelu našega okraja starši silno izkoriščajo otroke tudi za najtežja dela. Razumljivo je, da je telesno utrjen otrok nespособen za duševno delo. So še nekatere druge objektivne ovire pri uspešnem napredovanju učencev (pomanjkanje kadra, prenatrpanost razredov, oddaljenost od šole), vendar je zgoraj navedena najresnejša. Res je, da je prvenstveno odvisen uspeh od učitelja. Reči pa moram, da tako intenzivnega dela kot je bilo v preteklem šolskem letu v naših šolah, še ni bilo in da to delo ni v nikakem razmerju z doseženimi uspehi. Pri učencih, ki stalno uživajo alkoholne pijače in opravljajo najtežja dela, tudi najboljši učitelj ne bo nič opravil.

Končno bi bilo treba omeniti še to, da smo pri ocenjevanju zavzeli najstrožji kriterij, pri čemer nas je vodilo načelo, da učenec ni zrel za prestop v višji razred, če v celoti ne obvlada predpisane snovi.

Se ostrejši kriterij je bil postavljen pri zaključnih izpitih v 4. r. Iz zapisnikov, ki so jih poslale razne šole, je bilo razvidno, da je bil vzrok negativno ocenjenih predvsem v čitanju. Brez gladkega in logičnega čitanja učenec ne more vršiti nobenih obnov in tudi ne predelati obširne snovi po učnem načrtu. Zato so bili brezpogojno vsi učenci, ki so pokazali slabo obvladovanje čitanja, negativno ocenjeni. Za ostale razrede je bilo že na sestankih učitelstva med šolskim letom postavljeno, da se v tekočem šolskem letu izvrši brezpogojna odpora v vseh razredih in da sodeluje pri ocenjevanju učencev v posameznih razredih upravitelj šole, oziroma najmanj po en učitelj. Prepričani smo, da v šolah, kjer izkazujejo 90%en ali še večji uspeh, tega niso tako striktno izvajali. Tako smo izvršili popolno odbero, nujno operacijo, in smo prepričani, da bodo uspehi v novem šolskem letu mnogo boljši.

Če primerjamo vzgojne uspehe prejšnjih let s sedanjimi, lahko ugotovimo, da so mnogo boljši. Porasla je avtoriteta učitelja. Na mnogih šolah so se ustvarili dobri učiteljski kolektivi, ki enotno usmerjajo svoje vzgojno delo. Pionirska organizacija je ponekod dosegla, da so nastali že tudi razredni kolektivi učencev. Na takih šolah so bili tudi mnogo boljši uspehi, ker se je v kolektivih utrnil čut odgovornosti in ustvaril socialistični odnos do učenja (šole Gorisnjica, Markovci, Hajdina).

Zelo pomanjkljivo je še sodelovanje šole in staršev. Mnogi starši še vedno nimajo pravilnega odnosa do šole, daš se je tudi ta že izboljšal v nekaterih krajih. S pozitivitvijo dela pionirske in mladinske organizacije, ki bo znala ustvariti vez med šolo in domom, se bodo tudi ti odnosi popravili. Sestanki rditeljev bodo morali biti v bodoče plodnejši, vsebinsko in ideološko bogatejši, vnaprej dobro pripravljeni. Kadarkoli bodo posegali v ideološko borbo učitelji, učenci in starši, ko bodo vsi spoznali našega razrednega sovražnika in se proti njemu borili s plamenom revolucionarnosti, takrat bodo naši vzgojni uspehi v vsakem pogledu na višini.

Velik in zamašen del je v naših šolah in tudi izven nje zavzemala borba proti misticizmu in praznovanju. Če se zopet dotaknem naših Haloz, moramo povedati, da je po njih praznovanje še zelo razširjeno (Zetale, Leskovec) in da je bila borba proti njemu še prav težka. Proti misticizmu je zavzemala borba najrazličnejše načine in oblike; zkazalo se je pač, da tu zelo malo zaležejo administrativni ukrepi in da je le intenzivno zadevno delo vsakega posameznega učitelja lahko uspešno. Kjer se je boril učiteljski kolektiv kot celota, je uspel, če pa je le en učitelj v kolektiv zavzemal oportunistično stališče, je bila borba medla in ni prinašala trajnih uspehov. Ugotovili smo predvsem, da so se za borbo proti misticizmu mnogo premalo brigali sindikati delavcev in tako doživljali, da so bili starši-delavci mnogo bolj nerazpoloženi napram borbi proti verskemu pouku kot kmečki starši. Niso se dali prepričati, da socialistična vzgoja nudi človeku najtrdnjše osnove morale.

Razen ene sedemletke (Vid) so vse ostale (6 po številu) dosegle novi cilj v letošnjem šolskem letu. Učitelji v višjih razredih sedemletke so se kot začasni predmetni učitelji skrbno pripravljali na pouk in po večini tudi predelali učni načrt. Skrbeli so za svojo strokovno in ideološko izpopolnjevanje. Skoro na vseh sedemletkah je občutno pomanjkanje učil za priropis in fiziko ter kemijo. Zaradi občutnega pomanjkanja

Kmetijska proizvodnja je sestavni del obče družbene proizvodnje

Mlačev spada med najvažnejša sezonska dela v kmetijstvu ter zato zahteva temeljitih priprav. Te pripravice so vptujskem okraju bile tudi temeljitje izvedene, ker so bile vse mlatilnice pravočasno popravljene ter nato načrtno razporejene po okraju. Pravočasna izvedba dela ob mlačvi je del izvršitve obveznosti, ki nam jih je naložil petletni plan.

Važnost strojne mlatve ni potrebno še posebej poudarjati, saj vemo, da mlatilnica nadomešča 130 mlatičev s cepci. V naši borbi za čim večjim številom delovne sile za industrijo je torej strojna mlatev velikanškega pomena. Paziti je treba samo, da se ne bi dogajalo, da bi mlatilnice izgubile preveč časa v mrtvih, nedelovnih urah s prevažanjem ali čakanjem strojev. Tudi v pogledu kvalitete opravljenega dela je strojno delo daleč pred mlativjo s cepci. Ostanek zrnja v slami, ki je bila mlačena s strojem, je šestkrat manjši kakor v tisti, ki je bila mlačena s cepci.

138 mlatilnic v okraju bo te dni končalo zadnjo fazo dela pri pospravljanju žitnega pridelka. Sledeji je za okrog 30% boljši od lanskega. Po sektorjih je hektarski donos približno takšen: državna posestva:

Podlehnik: pšenica 19 mtc, oves 15 mtc, Zavrč: pšenica 19 mtc, oves 16 mtc, Ormož: pšenica 24 mtc, ječmen 26 mtc. Turnišče: pšenica 18 do 19, rž 18 mtc. Kmetijsko-obdelovalne zadruge: Osojnik: ječmen 30 mtc, pšen. 22-25, Trnčice: pšenica 18-20 mtc, rž 18-19 mtc. Središče: pšen. 18-20 mtc, rž 16-17 mtc. Industrijske ekonomije: Janž: pšenica 16 mtc, rž 18 mtc, ječmen 21 mtc. Mestna ekonomija Ptuj: pšenica 25 mtc, rž 30 mtc, oves 16 mtc. Zadruga ekonomija Markovci: pšenica 16 mtc, rž 15 mtc, ječmen 15 mtc.

kadra (manjka 73 učiteljev) ne bomo v šolskem letu 1949-50 odprli nobene nove sedemletke. Izvršili smo raznovrstno sedemletko, oziroma gimnazij in se je vpis za novo šolsko leto že izvršil na podlagi te raznovrstnosti. Sedemletke v Središču, Gorinšici in Markovcih bodo v šolskem letu 1949-50 že imele 7. razred. Med ljudstvom so postale že prilično popularne. Ljudstvo se dobro zaveda, da so žarišče naše nove socialistične kulture. V našem okraju je vprašanje učiteljskega kadra menda najbolj pereče, saj nam bo po sedanjem stanju manjkalo 73 učiteljev. Dosegli smo, da se bo okoli 20 dijakov vpisalo na učiteljske, vendar smo bili pri tem precej skeptični, saj so se prijavili za učiteljske najslabši dijaki III. r. gimnazije.

Večina učiteljev-tečajnikov se je odlično obnesla in pokazala odločno voljo za vzgajanje socialističnega človeka. Le 3 ali 4 se bodo morali preusmeriti v kak drug poklic, ker niso sposobni učiti in vzgajati mladino. Niso mogli spoznati, da ima vzgojitelj v socialističnem družbenem redu najvišjesejšo nalogo graditi socialističnega človeka. Ostali učitelji-tečajniki bodo v glavnem opravili izpite v letu 1949. Marekdo še ni uvidel, kako važno vlogo bo ravno šola in prosveta sploh odigrala pri dokončnem izgrajevanju socializma in zato se mnogokrat zgodi, da podcenjuje delo prosvetnega delavca, s čimer odvzema pogum in polet tudi učeči se mladini.

S-S.

Ing. Z. E.

Važno je, da vsak naš delovni človek razume, da je njegovo delo del splošnega dela, da je od njegovega dela odvisen del splošnega uspeha. Zato je treba pričeti z dobro organizacijo dela od spodaj. Tu je treba neprestano vzgajati ljudske množice v tem smislu, da bodo same našle vedno in vedno nove oblike za povečanje produktivnosti dela, za boljšo organizacijo, za večjo štednjo, za večje rezultate. V tem nam morajo biti vzor sovjetski delovni ljudje, ki so tako rekoč iz nič ustvarili čuda. To so dosegli samo zato, ker so delovne množice pojmile tesno povezanost interesov posameznika in dela posameznika s interesom skupnosti in z rezultatom dela skupnosti. Naše množice morajo delati povsod, kakor dela gospodar za svojo hišo. Način dela naših ljudi mora biti tak, da ne bodo čakali pomoči od zgoraj, ampak da bodo z lastno iniciativo našli sredstva in možnosti, da bodo zadostili svojim najnujnejšim potrebam in da bodo izvršili svojo nalogo v okviru celotnega načrta.

M. Iljin

Priroda in ljudje

(Nadaljevanje)

Z zrakom vred prileti iz pustinje droben prah. Tedaj pravijo kmetje pri Saratovu, pri Kujbiševu, mnogo sto kilometrov daleč od Srednje Azije: »Perzijci stopajo svoje halje«.

Vse nebo se prevleče z dimom, sonce se pordeči kakor v megli. A ni ne dima ne megle. Prah je, ki ga je prinesel veter od daleč — iz pustinje. Kadar obišče ta prah sadovnjake, pogine na tisoče sadnih dreves. Sto in sto kilometrov daleč steguje pustinja svoj jezik in ta jezik spreminja vse v puščavo.

A na srečo leži na poti »suhovejev« velikanška vodna površina štiri sto in šest in trideset kvadratnih kilometrov vode — Kaspijsko morje. Morje ščiti našo deželo. Če ga ne bi bilo, bi bila puščava že davno izsušila vse jug Sovjetske zveze, vse črnomoorsko primorje. Ko se valj puščinski zrak čez morje, se ohlaja in navzema vlage. In od tod, s Kaspija odhaja zrak, ki je nasičen z vodo, dalje, najbrž na kavkaške gore. Tam pada voda kot dež in sneg ter hrani reke, ki tečejo z gore.

Toda Kaspij ščiti le pokrajino, ki leže zahodno od njega. Severno od morja so sovražniki vrata odprta. Skozi ta vrata med Kaspijem in Uralom so se nekdo usipala nešteta nomadska plemena. Usipala so se na zahod in na sever, čez stepe in gozdove in padala po poljedelskih narodih v gozdovih.

Po tej poti prihajajo tudi »suhoveji« in viharji prahu.

Kam je usmerjen pritisk pustinje? Katerim pokrajinam Sovjetske zveze grozi napad?

Hidrološki inštitut je sestavil zemljevid, na katerem so označeni kraji,

kjer je zrak najbolj suh in vroč. Na tem zemljevidu jasno vidimo, kako se jezik suhega in vročega zraka, ki se začne prav v središču pustinje, umika nad Kaspij in steguje čez spodnji tok Volge in črnomoorsko primorje tja v Ukrajino. Tj. steguje pustinja svoje roke, tja gre pot »suhovejev«.

Donske stepe, Ukrajina in Zavolžje so najboljše, najrodovitnejše pok